

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet har berett skatteutskottet och vissa andra utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 1999/2000:60 Årsboken om EU — Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 1999 samt de motioner som berör skatteutskottets ansvarsområde. Skatteutskottet har i detta yttrande koncentrerat sig på frågor om skatter och tullar och får anföra följande.

Översikt över verksamheten inom skatte- och tullområdet i EU under 1999

Regeringens skrivelse

I avsnittet om svenska övergångsregler från medlemskapsförhandlingarna berörs bl.a. införselreglerna gällande alkohol och tobak. Regeringen menar att Sverige får behålla sina restriktioner men att en översyn skall göras före den 30 juni 2000 (s. 77). När det gäller tobaksskatten anför regeringen att Sverige under 1999 har fått en förlängning av sitt undantag från regeln att punktskatten på cigaretter skall uppgå till 57 % av detaljhandelspriset (s. 77). I fråga om mervärdesskatten framhålls att undantagen om förenklade förfaranden för småföretagare gäller fram till dess att rådet beslutar om gemenskapsbestämmelser. Andra undantagsregler – avdragsrätten vid omsättning av vissa läkemedel och vid omsättning av tidskrifter för ideella föreningar samt vid framställning av sådana tidskrifter – gäller utan någon angiven tidsgräns, uppger regeringen. Sverige har dessutom enligt redogörelsen rätt att undanta omsättning av nybyggda fastigheter och mark för bebyggelse samt passagerartransporter från beskattning så länge någon av de nuvarande medlemsstaterna har sådan befrielse (s. 78).

I avsnittet om fri rörlighet för varor berörs bl.a. EG:s tullagstiftning. Regeringen upplyser om att en översyn företas av unionens gemensamma tullag – tullkodexen – i syfte att uppdatera och förenkla reglerna och göra dem effektivare. Bland annat provas möjligheten att befria företagen från att inge styrkande handlingar då tulldeklarationer inges elektroniskt (s. 79). Vidare anför regeringen att åtgärdsprogrammet Tull 2000, som syftar till att tullkontroller och tullprocedurer skall fungera mera störningsfritt, enligt ett

förslag skall öppnas för kandidatländerna i Central- och Östeuropa och förlängas t.o.m. den 31 december 2002. Det får därför den nya benämningen Tull 2002, meddelar regeringen (s. 79–80). När det gäller transiteringsförfarandet skall enligt regeringens redogörelse transiteringssystemet (transport av varor under tullkontroll från en plats till en annan utan tullpålägg eller andra handelspolitiska åtgärder) effektiviseras och moderniseras. Under 1999 har arbetet fortsatt med en översyn av regelverket, bl.a. gällande datoriseringen, informerar regeringen (s. 80–81).

När det sedan gäller avsnittet om skatter berörs till att börja med i redogörelsen arbetet med det s.k. skattepaketet mot skadlig skattekonkurrens som har pågått sedan 1997. Skattepaketet består av olika delar, bl.a. en uppförandekod för företagsbeskattning och ett direktiv om minimibeskattnings av sparande, som innebär en gemensam lägsta skattenivå för räntor på sparande i ett annat medlemsland än det där man är bosatt. Regeringen anför att någon enighet inte har kunnat uppnås om sparandedirektivet och att det särskilt i fråga om beskattning av internationella obligationer kvarstår meningsskiljaktigheter. Arbetet kommer därför att bedrivas vidare under 2000, uppges det i redogörelsen (s. 94–95).

På mervärdesskatteområdet lämnas upplysningen att rådet har antagit ett nytt direktiv om normalskattesatsen för mervärdesskatt som innebär en förlängning av den minsta normalskattesatsen om 15 % t.o.m. den 31 december 2000 och att det inte skall gälla någon begränsning uppåt (s. 96). Vidare har ett nytt direktiv om telekommunikationstjänster antagits, vilket innebär att nuvarande temporära ordning blir permanent och att de teletjänster som konsumeras inom den europeiska gemenskapen även skall beskattas här. När telekommunikationstjänster tillhandahålls av en säljare från ett visst land till en näringsidkare som är etablerad inom den europeiska gemenskapen men i ett annat land än säljaren har medlemsstaterna rätt att tillämpa s.k. omvänd skattskyldighet (reverse charge), dvs. beskattning av köparen i stället för säljaren. Regeringen erinrar om att Sverige redan har anpassat sin mervärdesskattelagstiftning till de nya reglerna (s. 96–97). Vidare behandlas det nya direktivet om reducerad mervärdesskattesats på arbetsintensiva tjänster. Beslut fattades i oktober 1999 om ett direktiv som tillåter medlemsstaterna att under tre år ta ut reducerad mervärdesskatt på vissa arbetsintensiva tjänster. De tjänster som avses är vissa småreparationer, renovering och reparation av privata bostäder, fönsterputsning och städning i privata hushåll, hemtjänster samt frisörtjänster. De länder som ville delta var tvungna att ansöka om detta senast den 1 november 1999. De nordiska länderna samt Tyskland, Irland och Österrike har valt att inte delta (s. 97).

Regeringen fortsätter med att redogöra för ett nytt direktivförslag om skatterepresentanter. Kommissionen lade i slutet av 1998 fram ett förslag inom ramen för det europeiska s.k. SLIM-initiativet (Simpler Legislation for the Internal Market) om att företagare som säljer varor och tjänster i andra EU-medlemsstater, där företagaren inte har något fast driftställe, alltid skall vara den som är skyldig att vara registrerad och betala skatten. Härigenom kan man undvara förpliktelsen att anlita en s.k. skatterepresentant som blir betalningsskyldig för mervärdesskatten. Enligt regeringen stödjer Sverige till stor del förslaget innehåll (s. 97). Vidare har, enligt redogörelsen, Price

Waterhouse Coppers på uppdrag av kommissionen utrett vilka krav som uppställs i olika medlemsstater vid såväl traditionell som elektronisk fakturering. Rapporten bereds för närvarande inom kommissionen, upplyser regeringen (s. 98).

Vidare tar regeringen upp kommissionens förslag till ramdirektiv för energibeskattnings som innebär en samlad beskattning av samtliga energiprodukter. Förslaget har fortsatt att diskuteras i rådets arbetsgrupp för finansiella frågor, dock utan att enighet kunnat uppnås. Sverige stödjer kraftfullt arbetet med ett sådant direktiv, anför regeringen (s. 98). Ett annat förslag inom punktskatteområdet som berörs är ett tidigare förslag av kommissionen om en utvidgning av Punktskattekommitténs normgivande befogenheter. Detta förslag har dock inte varit föremål för behandling sedan det brittiska ordförandeskapet våren 1998 lade fram ett kompromissförslag (s. 98). Slutligen erinras om den ovan nämnda förlängningen av det svenska undantaget för minimiskattesats för cigaretter (s. 99).

Vad gäller övriga skattefrågor informerar regeringen om att en arbetsgrupp på hög nivå har tillsatts för att göra en bedömning av dagens situation vad gäller skattebedrägerier, identifiera svagheter i det befintliga regelverket och lämna förslag till åtgärder. Gruppens arbete skall vara avslutat den 30 maj 2000 då en rapport skall avges till Coreper (s. 99). En annan skattefråga som redovisas är kommissionens tidigare förslag om ändringar i indrivningsdirektivet som har behandlats i rådets arbetsgrupp för finansiella frågor under sommaren och hösten 1999. Medlemsstaterna ställer sig bakom syftet med förslagen men meningarna är delade när det gäller förslagens olika delar, enligt regeringen (s. 99). Vidare är kommissionens arbete inriktat på att ett förslag skall läggas fram under våren 2000 om införande av tydliga och direkt tillämpbara bestämmelser om ömsesidigt bistånd vid indrivning av socialavgifter (s. 99).

Under avsnittet om världshandelsorganisationen WTO nämner regeringen frågan om elektronisk handel m.m., dock utan att beröra skattefrågorna. Regeringen beklagar bristen på resultat vid WTO:s ministerkonferens i Seattle 1999, bl.a. att man inte kom fram till ett beslut om ett fortsatt åtagande att ej införa några tullar (s. 228).

Under avsnittet om tullsamarbete anför regeringen att ett antal gemensamma aktioner mot den illegala narkotikatrafiken genomförts efter beslut av rådsarbetsgruppen för tullsamarbete. Vidare lämnas informationen att CIS-konventionen (Customs Information System) nu har trätt i kraft och att en central databas är under uppbyggnad. Slutligen meddelar regeringen att Sverige, Frankrike och Portugal (den s.k. trojkan) under 1999 har kommit överens om huvuddragen i ett gemensamt arbetsprogram för tullsamarbete i tredje pelaren, i syfte bl.a. att utveckla samarbetet mellan tullförvaltningar och företag för att få bättre tillgång till information för bekämpning av narkotikasmuggling (s. 287–288).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill i detta sammanhang informera om att utskottet tidigare i vår besökte bl.a. EU-kommissionen och EU-parlamentet i samband med en

studieresa till EU-institutionerna i Bryssel. Under besöket på EU-kommissionen arrangerades möten med bl.a. kommissionären för frågor angående inre marknad, skatter och tullar Frits Bolkestein samt tjänstemän från generaldirektoratet för skatter och tullar. Bland annat diskuterades aktuella frågor på skatte- och tullområdet och främst det s.k. skattepaketet, mervärdesskattefrågor, frågan om ett energibeskattningsdirektiv, åtgärdsprogrammet Tull 2000 (numera Tull 2002) samt de svenska övergångsreglerna avseende alkohol och tobak. Den sistnämnda frågan togs senare upp igen under ett nytt möte mellan skatteutskottet, socialutskottet och kommissionären Bolkestein då denne i början av mars besökte Sverige.

Utskottet återkommer nedan till de frågor som tagits upp särskilt i några av de motioner som väckts med anledning av regeringens skrivelse. I övrigt föranleder skrivelsen inga ytterligare kommentarer från utskottets sida.

Sänkta skatter

Motionen

I motion UU12 (yrkandena 1 och 2) av Carl Fredrik Graf m.fl. (m) begärs tillkännagivanden om skattesänkningar och förändringar av de sociala systemen i enlighet med Moderaternas budgetalternativ. Motionärerna åberopar kommissionens bedömning av det svenska uppdaterade konvergensprogrammet (se Årsboken s. 50) vari kommissionen framhåller att Sverige beslutsamt och aktivt bör fortsätta ansträngningarna för att lätta på det mycket höga skattetrycket och därmed stimulera till ökad sysselsättning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis framhålla att EU-rådet Ekofin med beaktande av bl.a. kommissionens rekommendation – alltså den som motionärerna refererar till – i ett yttrande den 31 januari 2000 uttalat sig synnerligen positivt om det svenska uppdaterade konvergensprogrammet. I yttrandet lovordar rådet programmets tonvikt på makroekonomisk stabilitet, den beräknade minskningen av skuldkvoten och den imponerande förbättringen av de offentliga finanserna. Rådets uppfattning är att Sverige fortsätter att uppfylla kraven enligt stabilitets- och tillväxtpakten. I fråga om skatterna noterar rådet med tillfredsställelse att den strategi som ingår i det uppdaterade programmet stämmer överens med de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken, i synnerhet när det gäller åtgärderna för att lätta på det mycket höga skattetrycket. Rådet välkomnar de svenska insatserna för att se över både bidrags- och skattesystemen och åtgärderna för att reformera välfärdsstaten. Rådet uppmuntrar den svenska regeringen att fullfölja dessa initiativ med beslutsamhet.

Utskottet vill vidare erinra om att riksdagen i sitt senaste budgetbeslut godkänt regeringens och dess samarbetspartiers inriktning av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Härigenom har man också bl.a. inlett ett program som går ut på att genom skattesänkningar ge kompensation för den allmänna pensionsavgiften, något som främst gynnar låg- och

medelinkomsttagare. Moderata samlingspartiets budgetalternativ har däremot förkastats av riksdagen (bet. 1999/2000:FiU1, yttr. 1999/2000:SkU1y).

Det torde bli anledning att återkomma till frågorna om den ekonomiska politikens inriktning i anslutning till beredningen av regeringens nyligen framlagda vårproposition (prop. 1999/2000:100). Utskottet anser att diskussionen om skattepolitikens framtida utformning närmast bör föras i detta sammanhang. Det kommer dessutom att finnas möjligheter att återkomma till frågorna när regeringen i höst lägger fram sin budgetproposition för nästa år. Det finns således enligt utskottets uppfattning ingen anledning att nu gå närmare in på sådana ekonomiska och skattepolitiska krav som motionärerna från Moderata samlingspartiet ställer i sin motion. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion UU12 yrkandena 1 och 2.

Alkohol och tobak

Motionerna

Mot bakgrund av upphörandet av det svenska undantaget såvitt gäller införselregler för alkohol och tobak och behovet av anpassning till den inre marknaden också inom dessa varuområden krävs i motion UU12 (yrkande 3) av Carl Fredrik Graf m.fl. (m) att regeringen lägger fram förslag om sänkning av alkoholskatterna till dansk nivå från och med halvårsskiftet. I motion UU14 (yrkande 11) av Marianne Samuelsson och Yvonne Ruwaida (mp) efterlyses däremot en strategi för hur Sverige skall kunna behålla sina restriktiva regler för införsel av alkohol och tobak.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis erinra om följande. Sedan vederbörande kommissionär, trots från svensk sida åberopade folkhälsoskäl, först förklarat sig ovillig att över huvud taget lägga fram något förslag om en förlängning av det svenska införselundantaget har Sverige, med enhälligt stöd av samtliga EU-länder, lyckats utverka att kommissionen ändå skall föreslå rådet att Sverige, i likhet med Danmark och Finland, får fortsätta att t.o.m. den 31 december 2003 ha regler som avviker från gällande direktiv. Det förslag som kommissionen nu – efter överenskommelse med den svenska regeringen – lägger fram innebär en successiv ökning av de volymer som skall få föras in utan skatt och kommer senare att behandlas i rådet efter hörande av EU:s parlament.

Därutöver har finansministern i ett interpellationssvar nyligen informerat riksdagen om att regeringen avser att under övergångstiden se över skattepolitiken, analysera hur de nya reglerna kommer att påverka den svenska beskattningen på alkohol och försäljningen på Systembolaget och satsa mer på förebyggande insatser som upplysning, utbildning och forskning kring alkoholens effekter på folkhälsan. Vidare skall en nationell ledningsgrupp för alkohol- och narkotikaförebyggande insatser ta fram både en långsiktig strategi och ett konkret åtgärdsprogram för de närmaste åren; avsikten

är att handlingsplanen skall redovisas i den kommande alkoholpolitiska propositionen för riksdagens ställningstagande under våren 2001. Inom EU håller samtidigt kommissionen på att utarbeta ett förslag till en EU-strategi om alkohol som kan komma att presenteras och diskuteras på Världshälsoorganisationens ministerkonferens, som hålls i Stockholm i februari nästa år och som förhoppningsvis också kan antas under det svenska ordförandeskapet första halvåret 2001.

I en proposition som kommer att läggas fram inom kort kommer regeringen att föreslå de förändringar av införselreglerna som aktualiseras genom överenskommelsen med kommissionen. I samband med beredningen i riksdagen av den propositionen kommer det att finnas möjlighet att återkomma till de frågor motionärerna tagit upp. Med det anförda avstyrker utskottet såväl motion UU12 yrkande 3 som UU14 yrkande 11.

Energiskatter

Motionen

I motion UU12 (yrkande 4) av Carl Fredrik Graf m.fl. (m) anføres att ett nytt direktiv om energiskatter inte får innebära att Sverige måste höja sina energiskatter så att produktionen flyttas till länder med mindre omfattande miljörestriktioner. I motionen begärs att riksdagen gör ett uttalande härom.

Utskottets ställningstagande

Motionärerna syftar på ett förslag till ramdirektiv från 1997 som fortfarande diskuteras (se Årsboken s. 98). Förslaget går ut på att utforma ett direktiv som omfattar samtliga energiprodukter – således även elektrisk kraft och värme som genereras vid elproduktion – och all form av indirekt beskattning som medlemsstaterna använder sig på energiområdet, utom moms. Regeringen framhåller i årsboken att Sverige kraftfullt stöder arbetet med ett sådant direktiv.

Utskottet vill erinra om att utskottet tidigare under innevarande riksmöte har betonat vikten av att energi- och koldioxidbeskattningen ges en utformning som ger goda förutsättningar för svensk industri att konkurrera internationellt (se bet. 1999/2000:SkU8 s. 9 och bet. 1999/2000:SkU16 s. 10 f.). I 2000 års vårproposition aviserar regeringen en ”grön skatteväxling” och att en arbetsgrupp med företrädare för regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet skall bereda frågan med beaktande av såväl miljö- och sysselsättningsaspekter som fördelnings- och regionalpolitiska aspekter. Därtill kommer att det inom Regeringskansliet sedan ett antal år pågår en översyn av energibeskattningen.

Utskottet ställer sig bakom regeringens ansträngningar att verka för att EU-länderna enas kring ett energibeskattningsdirektiv av mera allomfattande karaktär, i princip i enlighet med det förslag som diskuteras. Energibeskattningsens framtida utformning i Sverige är som framgår av det ovan sagda redan uppmärksammat på flera sätt och kommande ställningstaganden kommer givetvis också att påverka Sveriges agerande inom EU. De

synpunkter som motionärerna för fram – att det skall finnas rimliga förutsättningar för svensk industri att även i fortsättningen bedriva sin verksamhet i Sverige – utgör en väsentlig sida av saken som bl.a. har bäring på sysselsättningen och som därför tillsammans med andra viktiga faktorer bör vägas in när ställning tas till hur Sverige bör agera i dessa sammanhang. Utskottet utgår från att regeringen redan har detta klart för sig och finner därför ingen anledning för riksdagen att göra något uttalande av det slag som motionärerna har begärt. Utskottet avstyrker därför motionen även i denna del.

Stockholm den 27 april 2000

På skatteutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

I beslutet har deltagit: Arne Kjörnsberg (s), Lisbeth Staaf-Igelström (s), Per Rosengren (v), Kenneth Lantz (kd), Carl Erik Hedlund (m), Per Erik Granström (s), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Lena Sandlin-Hedman (s), Marie Engström (v), Desirée Pethrus Engström (kd), Catharina Hagen (m), Rolf Kenneryd (c), Johan Pehrson (fp), Lars U Granberg (s), Margareta Cederfelt (m) och Per-Olof Svensson (s).

Avvikande meningar

1. Sänkta skatter

Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Catharina Hagen (m) och Margareta Cederfelt (m) anför följande:

I en gemensam reservation av Moderata samlingspartiet, Kristdemokraterna och Folkpartiet till finansutskottets budgetbetänkande (bet. 1999/2000:FiU1) har vi bl.a. förklarat vilka skatteförändringar som för närvarande är mest angelägna. Vår utgångspunkt är att svensk ekonomi måste kunna genomgå en långvarig tillväxt med stabila statsfinanser. Ett växande inflationstryck måste hållas tillbaka genom offentliga utgiftsbegränsningar och ett ökat sparande. Hög tillväxt måste kunna förenas med låg inflation och sund löneutveckling. Vi ställer också krav på en politik för avregleringar och en moderniserad arbetsmarknad. De övergripande målen för den ekonomiska politiken bör vara att skapa förutsättningar för ekonomisk tillväxt och full sysselsättning.

Vi betonar också den stora vikten av ett sänkt totalt skattetryck. Vi efterlyser med skärpa ett avlägsnande av de skatter på arbete, sparande och kapitalbildning som försämrar förutsättningarna för jobb, företagande och investeringar.

Kommissionens bedömning av det svenska konvergensprogrammet aktualiserar åter kravet på en omläggning av den ekonomiska politiken i den riktning som angetts i trepartireservationen. I kommissionens utlåtande slås det fast att Sverige förväntas vid lämplig tidpunkt fatta beslut om att delta i ERM2 och att Sverige "beslutsamt och aktivt" bör fortsätta ansträngningarna för att lätta på det mycket höga skattetrycket för att stimulera till ökad sysselsättning. Kommissionens rekommendation ligger helt i linje med den ovan berörda trepartireservationen. Regeringen, som hittills visat sig ointresserad av att genom rejäla skattesänkningar på strategiska områden skapa bättre förutsättningar för en uthållig tillväxt och ökade möjligheter för enskilda att disponera över sina egna medel, bör enligt vår mening anpassa sin ekonomiska politik därefter.

I årsrapporten om medlemsstaternas handlingsplaner för sysselsättningen år 1999, som rådet och kommissionen upprättat gemensamt, sägs vidare att åtgärder för att främja företagandet i inte minst små och medelstora företag och ett allmänt gott företagsklimat är centrala områden samt att skattepolitiken är en viktig del i detta. I rapporten anges vidare att medlemsländernas arbete med att se över skatte- och bidragssystemen framskrider alltför långsamt. Även i detta perspektiv måste Sverige påskynda såväl skattesänkningar som förändringar av de sociala systemen. Vi vill här peka på att det i det budgetförslag som lagts fram i den förut berörda trepartireservationen finns ett program för skattesänkningar som bättre än regeringens politik uppfyller vad kommissionen vill att Sverige och andra medlemsländer skall göra. Till våra krav hör bl.a. lägre skatt på arbete och företagande, enklare och mildare beskattning för fåmansbolag, avskaffad dubbelbeskattning, sänkt skatt på hushållstjänster, avskaffad förmögenhetsskatt, avskaffad löneskatt på vinstandelar samt därutöver ett antal förenklingar.

Vi vill också peka på att även OECD rekommenderat att Sverige sätter i gång med en reformering av sina skatte- och transfereringssystem i enlighet med vad vi pläderat för. Enligt OECD:s uppfattning bidrar systemen, som de tillämpas i Sverige, till ett underutnyttjande av arbetskraften och därför bör, enligt OECD, ansträngningar i första hand göras att öka utbytet av insatser som görs i arbetslivet. För att åstadkomma detta bör enligt OECD en samordnad anpassning av skatte- och transfereringssystemen ske. OECD pekar också på riskerna för att skattebaserna eroderas som en följd av rörligheten hos det internationella kapitalet och den högutbildade arbetskraften.

Vi anser att kommissionens och rådets rapporter och rekommendationer ger ökat stöd åt uppfattningen att Sverige behöver en skatteomläggning och en omläggning av transfereringarna i enlighet med de riktlinjer som lagts fast i vår trepartireservation tillsammans med Kristdemokraterna och Folkpartiet. Regeringens ambitioner bör vara mera inriktade på att göra Sverige till ett attraktivt land för såväl individer som företag. Vi kräver därför att regeringen återkommer med förslag till riksdagen med ett samlat förslag till skattesänkningar och förändringar i de sociala systemen i enlighet med vad som ovan anförts. Med det anförda tillstyrker vi Moderata samlingspartiets kommittémotion UU12 yrkandena 1 och 2.

2. Alkohol och tobak

Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Catharina Hagen (m) och Margareta Cederfelt (m) anför följande:

Regeringens redovisning i årsboken av införselreglerna gällande alkohol och tobak är grovt missvisande. Regeringen nämner inte något om att undantaget skulle upphöra den 1 juli 2000 eller om den konflikt som varit under uppsegling mellan Sverige och EU-kommissionen om reglernas fortbestånd. Det anser vi att regeringen borde ha gjort.

Hela affären om vilka regler som skall gälla vid privatinförsel av alkohol- och tobaksvaror till Sverige från andra EU-länder har skötts av regeringen med en generande oskicklighet. Prestigetänkande, rancuner och dålig personkemi synes ha tagit överhanden över ett rationellt och moget beslutsfattande. Ända sedan den förra förhandlingsrundan år 1996 har det stått helt klart att EU-kommissionens fasta uppfattning varit att gällande direktiv inte har gett Sverige någon möjlighet att fortsätta med sitt undantag efter den 1 juli 2000 utan att Sverige fr.o.m. den tidpunkten måste rätta sig efter EU:s generella regler om införsel av alkohol- och tobaksvaror från andra EU-länder. Ändå valde regeringen att låtsas som om Sverige hade ett tolkningsföreträde och förhandlingsutrymme och att man rentav förhandlade från något slags styrkeposition gentemot EU-kommissionen. Inte på något sätt har regeringen förberett landet på den kommande slutdagen eller anpassat den svenska alkoholbeskattningen efter de nya reglerna.

Själva förhandlingarna med den ansvarige kommissionären, Frits Bolkestein, har antagit rent pinsamma drag. Ansvariga ministrar har för att få igenom ett fortsatt undantag utmålat svenska folket som ett folk som är hjälplöst utlämnat åt alkoholens frestelser om inte staten med skatter och hårda införselbegränsningar håller konsumtionen i strama tyglar. Besvärande motfrågor med anledning av regeringens folkhälsoargument om hur det kan komma sig att Sverige ägnar sig åt en lukrativ export av spritdrycker till länder i hela världen, inte minst inom EU, med lägre spritskatt än Sverige – och till råga på allt genom ett statligt företag – om konsumtionen är så hälsovådlig som regeringen gör gällande, har regeringen inte brytt sig om att besvara. När kommissionär Bolkestein gjort sin plikt som tjänsteman representerande samtliga EU-länder och tillhållit Sverige att följa EU-rätten och ingångna avtal ("pacta sunt servanda") har regeringen låtsats bli överraskad över denna som man tyckt ohemula inställning. När Bolkestein framhårdat men samtidigt lagt sig vinn om att förklara sin inställning både för riksdagens ledamöter genom ett möte med skatteutskottet och socialutskottet och för svenska folket genom presskonferenser och chattande har han utsatts för fula tillmälen av finansministern för sin orubblighet och brist på förståelse för regeringens inställning. Till och med när han lämnat landet har finansministern och till och med statsministern fortsatt att ge honom efterslängar i form av nedsättande omdömen.

I relation till EU:s stora frågor måste det svenska rabaldret kring undantagsreglerna teta sig löjeväckande. Under galgen och under förödmjukande former har den svenska regeringen i all hast lyckats utverka att EU-kommissionen ändå lägger fram ett förslag om förlängning av undan-

tagsreglerna fram till årsskiftet 2003/2004. De tillåtna volymerna skall ökas stegvis med början redan vid kommande halvårsskifte såvitt gäller vin och öl. Härigenom bringas de svenska reglerna i överensstämmelse med vad som gäller för Danmark och Finland. Förmodligen hade detta resultat kunnat uppnås redan vid förhandlingsomgången 1996.

Redan i dagsläget är öl och starkare alkoholvaror så hårt beskattade i Sverige att det lett till hembränning, smuggling och illegal försäljning i stor skala. I skolor, på arbetsplatser, i nöjeslokaler, överallt där folk träffas pågår illegal försäljning av alkoholvaror. Den moraliska upprördheten över sakernas tillstånd hos folk i allmänhet avtar allteftersom, och därmed har den allmänna skattemoralen lidit mycket allvarlig skada. Spåren efter den stora höjningen av skatten på tobak häromåret, som på kort tid ledde till en mycket osund utveckling, förskräcker. Erfarenheten visar att när smugglare och langare har fått grepp om marknaden, när en likgiltighet för laglydnaden och skattemoralen brett ut sig och när inköp av olagligt åtkomna alkoholvaror av gemene man uppfattas som ett normalt och accepterat beteende ("Så gör ju alla!") är det mycket svårt att vrida utvecklingen rätt igen. Den svenska bryggerinäringens villkor blir ohållbara och nedläggningar och ökad arbetslöshet i regioner som inte har någon ersättningsindustri hotar. Bl.a. har åtskilliga socialdemokrater i riksdagen – någon är t.o.m. ledamot i detta utskott – insett detta och gått ut offentligt i massmedia med krav på lägre beskattning av öl (se SvD Brännpunkt den 26 april 2000).

Redan i dag är öl- och övrig alkoholbeskattning väsentligt lägre i Danmark än i Sverige, och enligt vad vi erfärut planeras ytterligare skattesänkningar i Danmark för att bringa skatten i närmare nivå med den tyska skatten som är ännu mycket lägre. Genom öppnandet av Öresundsbron den 1 juli och med den enorma trafik som förväntas passera över bron – och medföra både privatimporterade och insmugglade alkoholvaror – kommer problemen med ölimport och införsel av spritdrycker att accentueras än mer. Vi biträder därför yrkande 3 i Moderaternas motion UU12 att regeringen bör lägga förslag om sänkta alkoholskatter, i första hand till dansk nivå, så att de nya skatterna kan börja gälla vid halvårsskiftet. Riksdagen bör rikta ett tillkännagivande härom till regeringen.

3. Energiskatter

Kenneth Lantz (kd), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Desirée Pethrus Engström (kd), Catharina Hagen (m) och Margareta Cederfelt (m) anför följande:

Det är angeläget att energi- och koldioxidbeskattningen ges en utformning som ger goda förutsättningar för svensk industri att konkurrera internationellt. I annat fall är risken stor att den svenska energiintensiva industrin flyttar till länder med gynnsammare beskattningsklimat. En del av de svenska energiskatterna motiveras av miljöhänsyn. Dessa förfelas helt, menar vi, om beskattningen är så hög att verksamheten i Sverige läggs ned och flyttas till länder med en annan skatteprofil. Arbetsstillfällen går förlorade och handelsbalansen försvagas.

Uttalanden av miljöministern antyder att Sverige skulle välkomna ett kommande ramdirektiv inom energiskatteområdet som innebär höjda eller rent av kraftigt höjda energiskatter och andra miljörelaterade skatter och avgifter, trots att Sverige redan i dag har höga energiskatter. Ett EU-direktiv får enligt vår mening inte innebära ytterligare höjning av de svenska energiskatterna. Hänsyn måste också tas till konkurrens från andra länder utanför EU. En alltför stor skillnad i skattenivåer riskerar att tvinga företagen att flytta produktionen till länder där miljörestriktionerna är mindre omfattande. Vi tillstyrker motion UU12 yrkande 4 och förordar ett tillkännagivande av riksdagen med denna innebörd.